

**UCHWAŁA NR XVII/704/19
RADY MIEJSKIEJ W ŁODZI
z dnia 11 grudnia 2019 r.**

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020
oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818) oraz art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818), Rada Miejska w Łodzi

uchwała, co następuje:

§ 1.1. Przyjmuje się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020, stanowiący załącznik Nr 1 do uchwały.

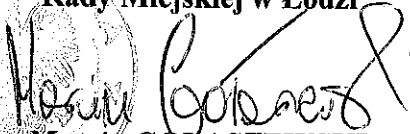
2. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020, stanowiący załącznik Nr 2 do uchwały.

§ 2.1. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu, o którym mowa w § 1 ust. 1, przedkłada Radzie Miejskiej w Łodzi osoba upoważniona przez Prezydenta Miasta Łodzi w terminie do 30 czerwca 2021 r.

2. Roczne sprawozdanie z realizacji Programu, o którym mowa w § 1 ust. 2, przedkłada Radzie Miejskiej w Łodzi osoba upoważniona przez Prezydenta Miasta Łodzi w terminie do 31 marca 2021 r.

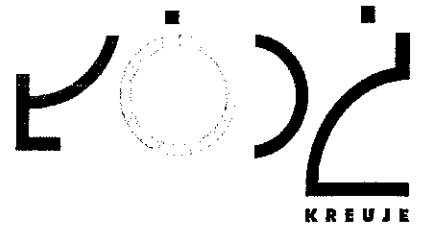
§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łodzi.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Miejskiej w Łodzi**

Marcin GOŁASZEWSKI

Załącznik Nr 1
do uchwały Nr XVII/704/19
Rady Miejskiej w Łodzi
z dnia 11 grudnia 2019 r.

Miejski Program

Profilaktyki i Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych

na rok 2020

Opracowanie:

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Departament Polityki Społecznej

Urząd Miasta Łodzi

na podstawie programu opracowanego przez:

Dr n. hum. Elżbietę Korzeniowską

Dr n. hum. Krzysztofa Puchalskiego

Dr hab. n. hum. Jacka Pyżalskiego

Łódź 2019

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Diagnoza problemu konsumpcji alkoholu	4
III. Ewaluacja Programu - ocena działań i rekomendacje	6
IV. Zasoby Miasta Łodzi do działań profilaktycznych i naprawczych	8
V. Podstawy prawne	11
VI. Cele programu	13
VII. Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji	14
VIII. Finansowanie programu	22
IX. Literatura	22

I. Wstęp

Spośród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z nadużywaniem alkoholu mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów szkód natury medycznej, społecznej i ekonomicznej. Nadużywanie alkoholu powoduje między innymi pogorszenie stanu zdrowia, rozpad więzi rodzinnych, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego (przestępczość), wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo, bezrobocie. Szkody dotyczą także członków rodzin i obejmują przede wszystkim schorzenia psychosomatyczne i zaburzenia emocjonalne spowodowane chronicznym stresem. Z roku na rok rośnie spożycie alkoholu w Polsce. Problem jest o tyle alarmujący, że po alkohol sięgają coraz młodsze pokolenia. Według danych WHO w Polsce wskaźnik spożycia czystego alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosi 11,6 l. Z danych wynika, że najczęściej sięgamy po piwo (56,1%). Na drugim miejscu jest wódka (36,1%), a na trzecim wino (7,8%). Jesteśmy powyżej średniej europejskiej, jeśli chodzi zarówno o picie epizodyczne, jak i picie alkoholu w ogóle. Coraz częściej wysokoprocentowe napoje kupują Polacy w grupie wiekowej 20–24 lata. Niestety do wzrostu zagrożeń związanych z używaniem alkoholu przyczynia się dynamicznie rozwijająca się reklama napojów alkoholowych oraz powszechna ich dostępność. Koniecznym więc staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków, a także działań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych.

Realizację zadań w zakresie ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137, 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818). Działania te podejmowane są w oparciu o uchwalany corocznie Program.

Program w swych założeniach zawiera kontynuację szeregu działań, zgodnych zarówno z kierunkami zawartymi w ww. ustawie, jak i innymi dokumentami strategicznymi, do których należą m.in.:

- „Polityka zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+”, przyjęta uchwałą Nr LIX/1255/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 marca 2013 r.,
- „Polityka Społeczna 2020+ dla Miasta Łodzi - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych”, przyjęta uchwałą Nr XXIV/570/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 3 lutego 2016 r.,

- Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2017-2020, przyjęty uchwałą Nr XXXIII/425/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 7 lutego 2017 r.,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. (Dz. U. poz. 1492).

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych charakteryzuje wielopłaszczyznowe podejście do problemu, które jest niezbędne w przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów alkoholowych. Z uwagi na przywołane problemy ważnym obszarem polityki społecznej i zdrowotnej staje się zapobieganie, ograniczanie i rozwiązywanie problemów wynikających ze szkodliwej konsumpcji alkoholu.

II. Diagnoza problemu konsumpcji alkoholu

Diagnoza konsumpcji alkoholu została opracowana na podstawie badań:

- „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi” przeprowadzonych w 2018 roku przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „RoPSAN” Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim;
- Raport z badań „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” przeprowadzonych w 2019 r. przez Pracownię Badawczo-Psychologiczną „MIRABO” w Warszawie.

Z przeprowadzonych badań pn. „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi” wynika:

- Przynajmniej raz w ciągu ostatniego roku alkohol piło 82,8% mieszkańców Łodzi.
- Każdy dorosły mieszkaniec Łodzi wypił średnio 3,10 litra czystego 100% alkoholu.
- Największy udział w konsumpcji napojów alkoholowych przypada na napoje spirytusowe - 53%, mniej chętniej konsumujemy piwa - 38% i wino – 9%.
- Najczęściej spożywanym alkoholem jest piwo. Przeciętnie spożywane jest 46 razy w roku (średnio raz w tygodniu).
- Abstynenci stanowią 17,2% badanej populacji, w grupie osób niespożywających alkoholu przeważają kobiety - 20,6% w stosunku do 12,9% mężczyzn.
- Ryzykownie pijący stanowią 8,8% spośród wszystkich badanych respondentów w Łodzi. Oznacza to, że co jedenasty z pijących w Mieście pije w sposób ryzykowny. Osoby należące do tej grupy wypijają aż 47% alkoholu, jaki piją w ciągu roku dorośli mieszkańcy Miasta.
- Osoby pijące szkodliwie dla zdrowia (czyli ponad 12 litrów stuprocentowego alkoholu rocznie) stanowią 6,6% spośród wszystkich konsumentów alkoholu. Ta niewielka grupa spożywa aż 40% całości alkoholu wypijanego przez dorosłych mieszkańców Łodzi.

- Mężczyźni piją ponad trzykrotnie więcej alkoholu niż kobiety (5,9 litra czystego 100% alkoholu rocznie w stosunku do 1,9 litra wśród kobiet).

Z przeprowadzonych badań pn. „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” wynika:

- Zdecydowana większość ankietowanych uczniów ma już za sobą inicjację alkoholową. Dotyczy to 80,9% chłopców i 85,7% dziewcząt trzecich klas gimnazjów oraz 95,6% chłopców i 97,5% dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych.
- Do picia alkoholu w okresie 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 76,4% dziewcząt i 68,5% chłopców z trzecich klas gimnazjów, a w przypadku starszej grupy wiekowej – 94,9% uczennic oraz 91,4% uczniów.
- W okresie ostatnich 30 dni przed badaniem spożycie alkoholu zadeklarowało 46,1% chłopców i 57,6% dziewcząt gimnazjów oraz 80,6% chłopców i 85,2% dziewcząt ze szkół ponadgimnazjalnych.
- Bardzo często (10 razy lub częściej w ciągu ostatniego miesiąca) alkohol piło 6,9% uczniów III klas gimnazjów oraz 21,2% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.
- W ciągu roku poprzedzającego badanie upiło się 27,2% chłopców i 34,5% dziewcząt a w okresie ostatnich 30 dni poprzedzających badanie 11% chłopców i 11,7% dziewcząt ze szkół gimnazjalnych.
- Piwo jest najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród badanych nastolatków. Spośród uczniów z III klas gimnazjów przynajmniej raz w życiu piwo piło 73,9% chłopców i 80,8% dziewcząt. Wśród uczniów starszego rocznika piwo piło 90,4% chłopców i 91,7% dziewcząt.
- Alkopypy tzw. drinki alkoholowe próbowało 33,5% chłopców i 46,7% dziewcząt uczniów III klas gimnazjów. W przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych 52,3% chłopców i 65,7% dziewcząt.
- Do picia wina przyznało się 77,8% dziewcząt i 54,7% chłopców uczących się w trzecich klasach gimnazjów. Odpowiednio w II klasach szkół ponadgimnazjalnych 77,1% dziewcząt oraz 62,9% chłopców.
- Wódkę piło 67,1% dziewcząt i 57,3% chłopców z trzecich klas gimnazjów. Wśród starszych uczniów prawie 90% badanych chłopców i 87% dziewcząt ma za sobą doświadczenie picia wódki.
- Zakup alkoholu przez młodzież szkolną w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem:
 - piwo kupiło 24% uczniów III klas gimnazjów, 55,9% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych;
 - wódkę kupiło 15,9% uczniów III klas gimnazjów, 33,3% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych;
 - wino kupiło 10,1% uczniów III klas gimnazjów, 21,6 % uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.

- Picie alkoholu w pubach, klubach lub dyskotekach w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem:
 - piwo piło 17% uczniów III klas gimnazjów, 45,2% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych;
 - wódkę piło 11,2% uczniów III klas gimnazjów, 36,3% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych;
 - wino piło 5,3% uczniów III klas gimnazjów, 12,2% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.

III. Ewaluacja Programu - ocena działań i rekomendacje

W roku 2019 eksperci zewnętrzni: Piotr Długosz, Mariusz Dziegłowski, Jadwiga Mazur z BD Center/Pracowni Badań Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, przeprowadzili ewaluację działań Miasta w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie realizowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Szczegółowa analiza danych uzyskanych z powyższych badań ewaluacyjnych oraz z Raportu „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” pozwala ekspertom ocenić działania Miasta Łodzi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie realizowane w latach 2016-2018.

Ocena działań:

- Wyniki ewaluacji wskazują, iż Program zapewnia realizację niemal wszystkich zaplanowanych celów.
- Podział zasobów finansowych dokonany w ramach Programu zapewnia osiągnięcie założeń, a sposób realizacji zadań - uzyskanie zakładanych rezultatów.
- Podział środków na poszczególne cele programu świadczy o dobrej znajomości kosztochłonności planowanych działań.
- Najwięcej wydatków w budżecie Programu związanych jest z celem IV - krótkoterminowa hospitalizacja osób w stanie intoksykacji alkoholowej. W ostatnim czasie znacząco spadła liczba osób korzystających z tej formy wsparcia, co może wskazywać na dużą skuteczność realizowanych w ramach celu działań.
- Jako wysoko skuteczne można ocenić działania polegające na minimalizacji dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego wywołanych szkodliwym używaniem alkoholu (cel II), który obejmował aż 12 typów działań. Działania związane z prowadzeniem

specjalistycznych konsultacji, poradnictwa, grup wsparcia, imprez, akcji cechuje duża różnorodność.

- W odniesieniu do działań profilaktycznych (cel I) należy zauważyć wyraźny trend w kierunku zwiększenia liczby uczestników, jak też poszerzenia pola oddziaływania poprzez zwiększającą się liczbę podmiotów realizujących te działania.
- Wysoki poziom realizacji celów programu można zaobserwować w obszarze zmniejszania rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu (cel III).
- Wachlarz działań realizowanych w Programie jest bardzo szeroki - na co wskazuje zarówno analiza sprawozdań, jak i badanie przeprowadzone wśród Wykonawców i beneficjentów Programu.
- Na niektóre formy działań istnieje wciąż większe zapotrzebowanie, dotyczy to przede wszystkim profesjonalnych terapii indywidualnych i rodzinnych.
- Niektóre formy działań w zakresie profilaktyki wśród uczniów łódzkich szkół są nieadekwatne do potrzeb beneficjentów.

Rekomendacje:

- Doskonalenie i dostosowanie do potrzeb odbiorców działań związanych z reintegracją społeczną i mediacjami.
- Zwiększenie skali zajęć edukacyjnych dla młodzieży szkolnej, w których jest ona aktywnym uczestnikiem, prowadzącym zajęcia jest doświadczony specjalista a forma zajęć ma charakter interaktywny.
- Nacisk na kształtowanie innych mechanizmów budowania pozycji w grupie rówieśniczej niż przez picie alkoholu w programach zajęć profilaktycznych w szkołach.
- Zaleca się podejmowanie działań monitorujących skalę łamania prawa przez podmioty sprzedające alkohol (zarówno sklepy, jak i lokale gastronomiczne, czy dyskoteki) oraz oddziaływań edukacyjnych motywujących osoby kierujące placówkami handlowymi do ścisłego przestrzegania prawa w zakresie kontrolowania pełnoletniości klientów kupujących alkohol.
- Konieczna jest odpowiednia kampania edukacyjna skierowana zarówno do tych podmiotów, które łamią prawo, jak i taka, która wzmacnia pozytywnie te podmioty, które prawa rygorystycznie przestrzegają.
- Rekomendowane są zajęcia uczące radzenia sobie z presją grupy rówieśniczej.
- Wskazane jest, by w działaniach profilaktycznych wykorzystywać założenia profilaktyki pozytywnej (rekomendowanej w Polsce przez zespół z Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie), skupiającej się na promowaniu i wspieraniu pozytywnego zaangażowania społecznego oraz konstruktywnych i prorozwojowych aktywności młodych ludzi.

- Istotną rekomendacją opartą o analizę całości zebranego materiału jest przynajmniej częściowe przeniesienie koncentracji działań profilaktycznych na grupę młodzieży młodszej – wyprzedzając poważniejsze zachowania ryzykowne w starszej grupie wiekowej. Istotne jest jednak, aby działania miały charakter niespecyficznego profilaktyki uniwersalnej i aby treści edukacyjne nie były dobrane w sposób, który stymuluje zainteresowanie określonymi zachowaniami ryzykownymi.

Biorąc pod uwagę diagnozę problemów związanych z używaniem alkoholu i ocenę ekspertów wynikającą z przeprowadzonej ewaluacji, Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020 zakłada kontynuację działań podjętych w latach ubiegłych.

IV. Zasoby Miasta Łodzi do działań profilaktycznych i naprawczych

1. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

W ramach swoich kompetencji Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych może zapewnić realizację programów terapeutycznych oraz działań wspierających dla osób szkodliwie pijących lub uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin, specjalistyczne działania konsultacyjno-interwencyjne dla osób z problemem alkoholowym, ich rodzin oraz osób doświadczających przemocy w rodzinie spowodowanej nadużywaniem alkoholu, jak również realizować kampanie nagłaśniające problem przemocy i zachęcające społeczeństwo do reagowania na to zjawisko w swoim otoczeniu.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi posiada zasoby umożliwiające organizację działań w zakresie ograniczania zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne. Pozwalają one dotrzeć do wszystkich członków rodziny i wesprzeć ich w różnych aspektach funkcjonowania, poprzez np.: zajęcia dla dzieci w świetlicach środowiskowych, dożywianie oraz programy reintegracji społecznej i zawodowej, a także organizowanie i prowadzenie hostelu dla osób z problemem alkoholowym.

3. Wydział Edukacji

Zakres kompetencji Wydziału Edukacji pozwala na podejmowanie różnorodnych form oddziaływań profilaktycznych adresowanych do dzieci i młodzieży. Mają one służyć zmniejszeniu lub eliminowaniu czynników ryzyka sprzyjających wczesnej inicjacji alkoholowej. Adresowane są do uczniów, którzy nie mieli kontaktu z alkoholem, jak i tych określanych, jako grupa zwiększonego ryzyka. Mogą być to np.: programy profilaktyczne

w formie wykładów, konferencji, debat i warsztatów, zajęcia dodatkowe rozwijające zdolności i zainteresowania, zajęcia i imprezy promujące zdrowy styl życia.

4. Wydział Sportu

W ramach swoich kompetencji Wydział Sportu może organizować różnego rodzaju zajęcia sportowe, promujące aktywny sposób spędzania czasu, bez alkoholu czy narkotyków, włączając w nie elementy edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień.

5. Biuro ds. Partycypacji Społecznej

W ramach działań prowadzona jest aktywizacja społeczności lokalnych w zakresie promowania stylu życia wolnego od alkoholu.

6. Straż Miejska w Łodzi

W ramach działań prewencyjnych funkcjonariusze Straży Miejskiej prowadzą kontrole placówek handlowych i gastronomicznych pod kątem przestrzegania warunków i zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

7. Biuro Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej

Zakres kompetencji Oddziału ds. Zezwoleń na Sprzedaż Napojów Alkoholowych w Biurze Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej pozwala na kontrolę placówek handlowych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem naruszenia przepisów określających zasady sprzedaży alkoholu, w szczególności: braku w placówkach decyzji zezwalających na prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz w miejscu sprzedaży, braku dowodu dokonania opłaty za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych czy brak tabliczek informujących o szkodliwości spożywania alkoholu.

8. Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. R. Chylińskiego w Łodzi

Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi przygotowane jest do hospitalizacji krótkoterminowej, udzielania świadczeń zdrowotnych na rzecz osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, a także osób doświadczających przemocy domowej. Może świadczyć takie usługi, jak: diagnoza psychologiczna, terapia indywidualna i grupowa, poradnictwo psychologiczne i terapeutyczne, wczesna interwencja, jak również prowadzić działania resocjalizacyjno-opiekuńcze wobec osób uzależnionych - zabezpieczenie trzeźwienia w warunkach kontrolowanych.

9. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Miasto Łódź

Miejskie placówki mogą włączyć się w realizację projektu „AUDIT” — wykonywanie wśród pacjentów POZ testów przesiewowych służących rozpoznawaniu problemów alkoholowych oraz prowadzeniu krótkich interwencji.

10. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi została powołana zarządzeniem Nr 523/VIII/19 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 8 lutego 2019 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Łodzi (zmienionym zarządzeniem Nr 1131/VIII/19 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 13 maja 2019 r.) na podstawie art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).

Komisja powołana jest do inicjowania działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a także do podejmowania czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych od alkoholu poprzez:
 - inicjowanie i prowadzenie działań motywujących osoby uzależnione,
 - kierowanie na badanie przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
 - przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym w przedmiocie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego i złożenie wniosku do sądu o wszczęcie postępowania,
 - kierowanie do Sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
- 2) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałą Nr LXXIII/1975/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Łodzi miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego poz. 3919) - zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 3) inicjowanie pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, wobec rodzin, w których występują problemy alkoholowe;
- 4) inicjowanie, opiniowanie i nadzorowanie realizacji zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;

- 5) opiniowanie projektów uchwał dotyczących liczby miejsc sprzedaży napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia na miejscu lub poza miejscem sprzedaży;
- 6) współdziałanie z władzami publicznymi, instytucjami oraz organizacjami społecznymi w zakresie promocji trzeźwego stylu życia i wartości abstynencji oraz rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 7) inicjowanie innych przedsięwzięć z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz wykonywanie innych czynności określonych przepisami.

Wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji za udział w posiedzeniach i pracach Komisji określa załącznik do Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2020.

11. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień, jak również niwelowania negatywnych skutków tych zjawisk, zwłaszcza skutków społecznych. Organizacje prowadzą np. działania w zakresie interwencji kryzysowej, poradnictwa i konsultacji specjalistycznych, placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, dożywianie dzieci czy centrum integracji społecznej.

V. Podstawy prawne

Obowiązek uchwalenia Programu wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818).

Przy realizacji zadań zawartych w Programie zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818);
- 3) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, 1622, 1690 i 1818);
- 4) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688, 1570 i 2020);
- 5) ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 217, 730 i 1818);
- 6) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 i 2219 oraz z 2019 r. poz. 492, 730, 959, 1655 i 2020);

- 7) ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1373, 1394, 1590, 1694, 1726, 1818, 1905 i 2020);
- 8) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815);
- 9) ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, 1571 i 1815);
- 10) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1690);
- 11) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 oraz z 2019 r. poz. 447);
- 12) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492);
- 13) uchwała Nr XXIV/570/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Polityki Społecznej 2020+ dla Miasta Łodzi – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”;
- 14) uchwała Nr LIX/1255/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia "Polityki Zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+";
- 15) uchwała Nr XXXII/425/17 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 7 lutego 2017 r. w sprawie przyjęcia Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2017-2020.

VI. Cele programu

Cel I.	Upowszechnienie i utrwalenie postaw abstynenckich wobec alkoholu w wybranych grupach mieszkańców Łodzi, z dostosowaniem do specyfiki tych grup.
Cel II.	Minimalizacja dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych szkodliwym używaniem alkoholu.
Cel III.	Zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu.
Cel IV.	Redukcja szkód zdrowotnych spowodowanych piciem szkodliwym i uzależnieniem od alkoholu.
Cel V.	Poprawa jakości działań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

VII. Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji

Cel i. Upowszechnienie i utrwalenie postaw abstynenckich wobec alkoholu w wybranych grupach mieszkańców Łodzi, z dostosowaniem do specyfiki tych grup		
Działania	Ilościowe wskaźniki realizacji działań	Koordynator/Realizator
<p>1. Realizacja w łódzkich szkołach oraz innych placówkach oświatowych programów profilaktyki alkoholowej, w tym nakierowanych na kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych zgodnie z filozofią profilaktyki pozytywnej.</p>	<p>Liczba programów/działań realizowanych w szkołach i innych placówkach oświatowych.</p> <p>Liczba szkół i placówek oświatowych realizujących programy/działania.</p> <p>Liczba (szacunkowa) odbiorców objętych oddziaływaniem programów/działań.</p>	<p>Wydział Edukacji/placówki oświatowo-wychowawcze</p> <p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej</p>
<p>2. Wspieranie działań promujących styl życia wolny od alkoholu, w tym także działań profilaktycznych o charakterze sportowym i kulturalnym kierowanych do ogółu społeczeństwa, w szczególności do dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego, jako alternatywa dla podejmowania zachowań ryzykownych (profilaktyka uniwersalna).</p>	<p>Liczba działań realizowanych przez organizacje pozarządowe.</p> <p>Liczba organizacji pozarządowych realizujących programy/działania.</p> <p>Liczba (szacunkowa) odbiorców objętych oddziaływaniem programów/działań.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/podmioty lecznicze dla których Miasto jest podmiotem tworzącym/Biuro ds. Partycypacji Społecznej /organizacje pozarządowe</p> <p>Wydział Sportu/kluby sportowe</p>

<p>3. Edukacja rodziców i opiekunów w zakresie szybkiej identyfikacji problemów alkoholowych dziecka oraz oferty pomocowej skierowanej do rodzin z dziećmi przejawiającymi problemy alkoholowe.</p>	<p>Liczba działań edukacyjnych (kursów szkoleń, materiałów online, materiałów drukowanych) skierowanych do przedstawicieli grup docelowych.</p>	<p>Wydział Edukacji/placówki oświatowo-wychowawcze</p>
<p>4. Prowadzenie zajęć opiekuńczych, edukacyjnych i rozwojowych oraz organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z grupy zwiększonego ryzyka w ramach profilaktyki selektywnej.</p>	<p>Liczba organizacji pozarządowych prowadzących zajęcia zgodne z zasadami profilaktyki selektywnej oraz organizujących różnorodne formy spędzania czasu wolnego. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe</p>
<p>5. Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży z grupy wysokiego ryzyka w ramach profilaktyki wskazującej.</p>	<p>Liczba organizacji pozarządowych prowadzących zajęcia socjoterapeutyczne zgodne z zasadami profilaktyki wskazującej. Liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe</p>
<p>6. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie problemu nadmiernej konsumpcji alkoholu.</p>	<p>Liczba komunikatów (np. szkoleń, materiałów online, materiałów drukowanych, audycji, artykułów, przekazów w przestrzeni publicznej).</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p>
<p>Cel II. Minimalizacja dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych szkodliwym używaniem alkoholu</p>		
<p>Działania</p>		
<p>1. Organizowanie i prowadzenie specjalistycznych konsultacji i poradnictwa, w tym poradnictwa i konsultacji dla seniorów, (m. in.: medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego) oraz grup</p>	<p>Ilościowe wskaźniki realizacji działań Liczba placówek/podmiotów prowadzących specjalistyczne poradnictwo. Liczba udzielonych porad (w podziale na ich typy).</p>	<p>Koordynator/Realizator Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej/podmioty</p>

<p>wsparcia dla rodzin osób z problemem alkoholowym.</p>	<p>Liczba placówek/podmiotów prowadzących specjalistyczne poradnictwo dla seniorów. Liczba porad udzielonych seniorom (w podziale na ich typy).</p>	<p>lecznicze, dla których Miasto jest podmiotem tworzącym/organizacje pozarządowe</p>
<p>2. Organizowanie i prowadzenie usług terapeutycznych dla członków rodzin osób z problemem alkoholowym.</p>	<p>Liczba placówek/podmiotów prowadzących usługi terapeutyczne dla rodzin z problemem alkoholowym. Liczba osób korzystających z terapii.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej/organizacje pozarządowe</p>
<p>3. Prowadzenie mediacji rodzinnych.</p>	<p>Liczba podmiotów prowadzących mediacje rodzinne. Liczba rodzin uczestniczących w mediacjach. Liczba mediacji zakończonych pozytywnie.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe</p>
<p>4. Organizowanie i prowadzenie placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, stwarzających alternatywę dla podejmowania zachowań ryzykownych oraz oferujących programy naprawcze i terapeutyczne.</p>	<p>Liczba placówek udzielających wsparcia i oferujących programy dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym. Liczba osób korzystających z oferty tego typu placówek.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/organizacje pozarządowe</p>
<p>5. Prowadzenie działań opartych o metodykę streetworkingu i partyworkingu w środowiskach podwyższonego ryzyka występowania problemów związanych ze szkodliwym pićciem alkoholu.</p>	<p>Liczba profesjonalistów pracujących metodami streetworkingu i partyworkingu w środowiskach ryzyka związanego z alkoholem. Liczba osób objętych profesjonalną opieką streetworkerów/partyworkerów.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej</p>

<p>6. Prowadzenie taniego żywienia dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.</p>	<p>Liczba dzieci korzystających z posiłków. Liczba wydanych posiłków.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/własne jednostki</p>
<p>7. Zwiększenie dostępności pomocy w formie dożywiania dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.</p>	<p>Liczba podmiotów prowadzących programy żywnościowe przeznaczone dla osób i rodzin z problemem alkoholowym. Liczba osób korzystających z poszczególnych typów wsparcia żywnościowego.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/organizacje pozarządowe</p>
<p>8. Aktywizacja zawodowa osób z problemem alkoholowym w klubach integracji społecznej poprzez działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia.</p>	<p>Liczba placówek prowadzących aktywizację zawodową w ramach klubów integracji społecznej dla osób z problemem alkoholowym. Liczba osób z problemem alkoholowym objętych programami aktywizacji zawodowej w klubach integracji społecznej. Liczba osób z problemem alkoholowym podejmujących zatrudnienie dzięki programom aktywizacji zawodowej prowadzonym przez kluby integracji społecznej.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/Kluby Integracji Społecznej</p>
<p>9. Wspieranie zatrudnienia socjalnego osób uzależnionych od alkoholu poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.</p>	<p>Liczba osób z problemem alkoholowym uczestniczących w programach reintegracji społecznej i zawodowej w centrum integracji społecznej. Liczba osób z problemem alkoholowym podejmujących zatrudnienie dzięki programom aktywizacji zawodowej prowadzonym przez centrum integracji społecznej.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/organizacje pozarządowe</p>

<p>10. Wspieranie działalności organizacji/środowisk samopomocowych dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu.</p>	<p>Liczba działających i wspieranych organizacji/środowisk samopomocowych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin.</p> <p>Liczba osób korzystających z działań organizacji/środowisk samopomocowych.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe</p>
<p>11. Prowadzenie działań resocjalizacyjnych i opiekuńczych wobec osób z problemem alkoholowym – prowadzenie hosteli.</p>	<p>Liczba osób objętych działaniami resocjalizacyjno-opiekuńczymi.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/organizacje pozarządowe</p>
<p>Cel III. Zmniejszenie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu</p>		
<p>Działania</p>		
<p>1. Realizacja procedury wizytacji lokalizacji placówek, co do których zostały złożone wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.</p>	<p>Ilościowe wskaźniki realizacji działań</p> <p>Liczba złożonych wniosków i przeprowadzonych wizytacji.</p> <p>Liczba wydanych opinii (pozytywnych i negatywnych).</p>	<p>Koordynator/Realizator</p> <p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
<p>2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.</p>	<p>Liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.</p> <p>Liczba prowadzonych spraw dotyczących zobowiązania do leczenia odwykowego.</p> <p>Liczba osób, w stosunku do których sąd wydał postanowienie o podjęciu leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego.</p>	<p>Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p>
<p>3. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych, reagowanie na sprzeczną z prawem sprzedaż alkoholu oraz</p>	<p>Liczba przeprowadzonych kontroli dotyczących przestrzegania zasad obrotu</p>	<p>Straż Miejska</p> <p>Oddział ds. Zezwoleń na</p>

<p>edukacja prawna właścicieli i pracowników placówek handlowych prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.</p>	<p>napojami alkoholowymi</p> <p>Liczba stwierdzonych naruszeń prawa i wydanych wniosków o wszczęcie postępowań wyjaśniających.</p> <p>Liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w związku z naruszeniem warunków sprzedaży określonych w ustawie.</p> <p>Liczba przeprowadzonych działań edukacyjnych.</p>	<p>Sprzedaż Napojów Alkoholowych Biura Promocji Zatrudnienia i Obsługi Działalności Gospodarczej</p> <p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p>
<p>Cel IV. Redukcja szkód zdrowotnych spowodowanych pićciem szkodliwym i uzależnieniem od alkoholu</p>		
<p>Działania</p>		
<p>1. Zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej terapii uzależnień dla osób z problemem alkoholowym.</p>	<p>Ilościowe wskaźniki realizacji działań</p> <p>Liczba podmiotów realizujących usługi terapeutyczne dla osób z problemem alkoholowym (w podziale na typy terapii).</p> <p>Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z profesjonalnej terapii.</p>	<p>Koordynator/Realizator</p> <p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej</p>
<p>2. Organizowanie i prowadzenie działalności w zakresie interwencji kryzysowej dla osób z problemem alkoholowym.</p>	<p>Liczba placówek/institucji prowadzących interwencję kryzysową wobec osób z problemem alkoholowym i form prowadzonej interwencji.</p> <p>Liczba osób, wobec których podjęto interwencję kryzysową.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej</p>
<p>3. Organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa (m.in.: medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego) dla osób z problemem alkoholowym.</p>	<p>Liczba podmiotów prowadzących specjalistyczne poradnictwo dla osób z problemem alkoholowym (w podziale na typy poradnictwa).</p> <p>Liczba osób z problemem alkoholowym</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/ Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej</p>

	korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad (w podziale na typy poradnictwa).	/organizacje pozarządowe
4. Organizowanie i prowadzenie hosteli dla osób z problemem alkoholowym.	Liczba hosteli i miejsc noclegowych przeznaczonych dla osób z problemem alkoholowym. Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z hosteli.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej
5. Organizowanie i prowadzenie krótkoterminowej hospitalizacji dla osób dorosłych i nieletnich w stanie intoksykacji alkoholowej.	Liczba placówek/oddziałów prowadzących krótkoterminową hospitalizację osób z problemem alkoholowym. Liczba osób z problemem alkoholowym korzystających z krótkoterminowej hospitalizacji.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej
6. Wczesne diagnozowanie w placówkach opieki zdrowotnej zagrożeń związanych z nadużywaniem alkoholu.	Liczba placówek opieki zdrowotnej prowadzących wśród pacjentów wczesną diagnostykę zagrożeń związanych z używaniem alkoholu w oparciu o testy przesiewowe. Liczba osób wobec których wykonano testy przesiewowe dotyczące problemów z używaniem alkoholu. Liczba osób poddanych interwencji motywującej do zmiany zachowania.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/podmioty lecznicze
7. Prowadzenie zajęć korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.	Liczba podmiotów realizujących zajęcia korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy w rodzinie.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe

	Liczba osób uczestniczących w zajęciach. Liczba osób, które ukończyły cały program.	
Cel V. Poprawa jakości działań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
Działania		
1. Monitorowanie i ewaluacja działań realizowanych w ramach programu.	Ilościowe wskaźniki realizacji działań Liczba monitorowanych/wizytowanych placówek/organizacji/programów pod kątem ich jakości.	Koordinator/Realizator Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Wydział Edukacji Wydział Sportu Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób profesjonalnie związanych z profilaktyką i terapią uzależnień.	Liczba profesjonalistów korzystających ze wsparcia w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych. Liczba wydarzeń edukacyjnych (kursów, szkoleń, konferencji itp.).	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

*określenie realizatora „organizacje pozarządowe” dotyczy także podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

VIII. Finansowanie programu

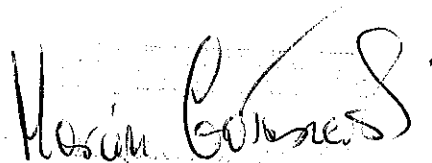
Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których jest mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

IX. Literatura / źródła danych

1. „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi” Ogólnopolskie Stowarzyszenie „ROPSAN” Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim diagnoza przeprowadzona na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi, grudzień 2018 r.
2. Działania Miasta Łodzi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie - Raport z ewaluacji zewnętrznej Programów Profilaktycznych Piotr Długosz, Mariusz Dziegłowski, Jadwiga Mazur BD Center/Pracownia Badań Społecznych, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi, wrzesień 2019 r.
3. Raport z badań „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” Pracownia Badawczo-Psychologiczna „MIRABO” w Warszawie, na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi, wrzesień 2019 r.

**Wysokość wynagrodzenia dla członków Komisji
za udział w posiedzeniach i pracach Komisji.**

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Komisji za udział w każdym posiedzeniu plenarnym i zespołowym, prowadzeniu wizji lokalizacyjnych dotyczących opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem zgodności z uchwałą Nr LXXIII/1975/18 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 4 lipca 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Miasta Łodzi miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych (Dz. Urz. Woj. łódzkiego poz. 3919) oraz z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 i 2244 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1818), w wysokości 10% minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującego w roku 2020.
2. Wynagrodzenie za udział w posiedzeniach wypłacane jest na podstawie imiennej listy obecności.
3. Czas i miejsce wypłaty wynagrodzenia zostaną określone w regulaminie Komisji.

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Diagnoza problemu używania narkotyków	5
III. Ewaluacja Programu – ocena działań i rekomendacje	7
IV. Zasoby Miasta Łodzi do działań profilaktycznych i naprawczych	9
V. Podstawy prawne	11
VI. Cele programu	12
VII. Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji	13
VIII. Finansowanie programu	18
IX. Literatura	18

I. Wstęp

Narkomania to jedna z poważniejszych chorób współczesnego społeczeństwa. Pociąga za sobą liczne konsekwencje, wśród których najdotkliwsze są szkody zdrowotne i społeczne. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny i znajduje się w sferze zainteresowania różnych służb, takich jak leczenie, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiar sprawiedliwości.

Używanie narkotyków powoduje wiele negatywnych skutków dla osoby ich używającej, jej rodziny i otoczenia, ale także dla całego społeczeństwa.

Według badań przeprowadzonych przez prof. zw. dr hab. Zofię Mielecką-Kubień p.n. „Oszacowanie kosztów społecznych używania narkotyków w Polsce w 2015 roku”:

- z przyczyn bezpośrednio związanych z używaniem narkotyków zmarło 226 osób (163 mężczyzn i 63 kobiety). Najwięcej zgonów nastąpiło w grupach wiekowych 25-29 (41) oraz 30-34 (61);
- przedwczesne zgony użytkowników narkotyków mogą być także związane z: chorobą gruźlicy, ostrym wirusowym zapaleniem wątroby typu B i C, chorobami układu krążenia, chorobami nowotworowymi, samobójstwami, wypadkami drogowymi;
- szacowane finansowe koszty społeczne w obszarze ochrony zdrowia, wymiaru sprawiedliwości i pomocy społecznej wyniosły 582,84 mln zł.

Mija 10 lat od kiedy na szerszą skalę pojawiły się w Polsce, jak również w Europie, nowe substancje psychoaktywne (tzw. „dopalacze”). Według Europejskiego Raportu Narkotykowego Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA) w 2014 roku odnotowano rekordową liczbę 101 nowych substancji psychoaktywnych wykrytych w Europie (EMCDDA 2015: 16). Kilka lat później, czyli w 2017 roku, liczba nowych substancji psychoaktywnych zmniejszyła się do 51 (EMCDDA 2018: 32), ale nadal zatrucia utrzymywały się w Polsce na wysokim poziomie około 4 300 przypadków w roku 2017, jak i rok wcześniej, to jest w 2016 roku. (Burda 2018: 1).

Zmniejszenie się liczby nowych substancji wykrywanych w Europie, jak i w Polsce było skutkiem wprowadzania skuteczniejszych rozwiązań prawnych opartych na delegalizacji całych grup NSP. Dane z 2016 roku z Polski przekazywane w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania (SWO) pokazują, iż zgłoszono do EMCDDA informacje na temat ponad 17 000 zabezpieczonych nowych substancji psychoaktywnych, co jest jednym z najwyższych wyników w Europie. Jest to ponad trzykrotny wzrost w porównaniu do roku 2014, gdzie przypadków zabezpieczonych substancji było około 5 300. Dla porównania w ramach SWO z Czech zgłoszono w 2017 roku 104 zabezpieczane substancje.

Dokumenty strategiczne:

1. Strategia antynarkotykowa UE na lata 2013-2020.

Wśród kluczowych problemów wymienia się:

- coraz bardziej widoczny trend w kierunku zażywania wielu substancji jednocześnie, w tym łączenia substancji legalnych z substancjami nielegalnymi;
- trendy w kierunku zażywania narkotyków niebędących opiatami;
- pojawienie się i rozpowszechnienie nowych substancji psychoaktywnych;
- częste występowanie chorób przenoszonych przez krew, w tym wirusowego zapalenia wątroby typu C wśród osób przyjmujących narkotyki iniekcyjnie oraz potencjalne zagrożenia wystąpieniem nowych ognisk zakażeń HIV i innych chorób przenoszonych przez krew, a mających związek z iniekcyjnym przyjmowaniem narkotyków;
- ciągle występowanie w UE wysokiej liczby zgonów spowodowanych zażywaniem narkotyków;
- potrzebę ograniczenia zażywania narkotyków poprzez zintegrowane podejście do opieki zdrowotnej.

2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818).

Zgodnie z przepisami ustawy do podstawowych zadań gminy należy:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. poz. 1492).

Realizacja celu operacyjnego nr 2 pn. „Profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi” – dotyczy Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

4. **Polityka zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+**, przyjęta uchwałą Nr LIX/1255/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 marca 2013 r.
5. **Polityka Społeczna 2020+ dla Miasta Łodzi - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych**", przyjęta uchwałą Nr XXIV/570/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 3 lutego 2016 r.

II. Diagnoza problemu używania narkotyków

Diagnoza używania narkotyków została opracowana na podstawie badań pn. „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi” przeprowadzonych w 2018 roku na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi przez Ogólnopolskie Stowarzyszenie „RoPSAN” Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim.

Z przeprowadzonych badań na populacji ogólnej wynika, że:

- od 81% do 98% badanych nigdy w życiu nie używało narkotyków - odsetek zależny jest od rodzaju narkotyku;
- najbardziej rozpowszechnione narkotyki (używane przynajmniej raz w życiu):
 - dopalacze – 19% badanych,
 - marihuana i haszysz – 17% badanych,
 - amfetamina – 3% badanych,
 - LSD – 1,2% badanych,
 - pozostałe narkotyki – 0,1 do 0,8% badanych;
- w ciągu ostatnich 30 dni najwyższy odsetek badanych (2,2%) używał marihuany i haszyszu. Pozostałe narkotyki: amfetaminę, LSD, crack, kokainę, heroinę, ecstasy, GHB, kompot, grzyby halucynogenne, metadon i dopalacze używało od 0,1 do 0,2% badanych;
- użytkownikami narkotyków w większości byli młodzi dorośli;
- dostępność poszczególnych narkotyków w opinii respondentów:
 - za bardzo łatwe i dość łatwe do zdobycia respondenci uważają: dopalacze - 39,4% badanych, marihuanę - 35,2% badanych, amfetaminę - 17% badanych, LSD - 15,7% badanych, ecstasy - 13,4% badanych, kompot - 12,6% badanych;
 - za dość trudne, trudne i niemożliwe do zdobycia respondenci uważają: crack - 51,3% badanych, kokainę - 51,1% badanych, amfetaminę - 47,2% badanych, grzyby halucynogenne i kompot - 45,6% badanych, heroinę i GHB - 45,4% badanych, ecstasy - 44,4% badanych, LSD - 42,9% badanych, marihuanę - 34,4% badanych.

Diagnoza rozpowszechnienia zjawiska używania narkotyków, leków uspokajających i nasennych oraz dopalaczy przez młodzież szkolną została opracowana na podstawie

Raportu z badań „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” przeprowadzonych w 2019 r. przez Pracownię Badawczo-Psychologiczną „MIRABO” w Warszawie. W badaniu brali udział uczniowie trzecich klas gimnazjów i drugich klas szkół ponadgimnazjalnych.

- Inicjację narkotykową związaną z użyciem marihuany lub haszyszu miało już za sobą 24,7% chłopców i 24% dziewcząt uczniów III klas gimnazjów oraz 53,7% chłopców i 43,2% dziewcząt II klas szkół ponadgimnazjalnych.
- Przynajmniej raz w życiu marihuanę lub haszysz paliło 24,7% chłopców i 24% dziewcząt uczniów III klas gimnazjów oraz 53,7% chłopców i 43,2% dziewcząt uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.
- Po marihuanę/haszysz w ciągu ostatnich 30 dni sięgnęło 10,3% uczniów III klas gimnazjów i 19,4% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.
- W klasach III gimnazjum 4,2% chłopców i 4,2% dziewcząt, przyznaje, że przynajmniej raz w życiu spróbowali amfetaminy. W przypadku uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych było to 6,4% chłopców oraz 5,5% dziewcząt.
- W ciągu 30 dni poprzedzających badanie amfetaminę zażywało 1,9% chłopców oraz 2,2% dziewcząt w gimnazjach oraz 1,4% chłopców i 1,1% dziewcząt w szkołach ponadgimnazjalnych.
- Przynajmniej raz w życiu ecstasy zażyło 4,9% chłopców i 2,6% dziewcząt III klas gimnazjów. W przypadku uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych ecstasy spróbowało 7,4% chłopców i 6,4% dziewcząt.
- Przynajmniej raz w życiu, w celu odurzenia się, zażyło środki wziewne (np. kleje, aerozole) 8,3% chłopców i 12% dziewcząt III klas gimnazjów. W przypadku uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych takie doświadczenie miało za sobą 5,3% chłopców i 8% dziewcząt.
- W klasach III gimnazjum przynajmniej raz w życiu używało dopalaczy 5% chłopców i 5% dziewcząt. W klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych po dopalacze przynajmniej raz sięgnęło 6,4% chłopców i 4,4% dziewcząt.
- W ostatnim roku dopalaczy użyło 3,9% chłopców i 3,8% dziewcząt III klas gimnazjów oraz odpowiednio 3,3% i 1,8% uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.

- Po środki uspokajające lub nasenne przynajmniej raz w życiu sięgnęło 11,2% chłopców i 19,3% dziewcząt uczniów III klas gimnazjów oraz 8,7% chłopców i 22% dziewcząt uczniów II klas szkół ponadgimnazjalnych.

Ponadto Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Łodzi w 2018 roku spośród osób zażywających dożylnie środki odurzające zarejestrował 1 przypadek zachorowań na AIDS (5 osób w 2017 r.), 2 przypadki zachorowania na WZW typu B (1 osoba w 2017 r.) oraz 4 przypadki zachorowań na WZW typu C (8 osób w 2017 r.).

Na terenie miasta Łodzi osoby uzależnione od narkotyków mogły podjąć leczenie m.in. w systemie ambulatoryjnym.

Liczba zgłoszeń do podmiotów lecznictwa ambulatoryjnego:

- w roku 2017: 196 osób (do 19 r.ż), 1 305 osób (pow. 19 r.ż)
- w roku 2018: 156 osób (do 19 r.ż), 1 601 osób (pow. 19 r.ż)

Liczba pierwszorazowych zgłoszeń do podmiotów lecznictwa ambulatoryjnego:

- w roku 2017: 132 osób (do 19 r.ż), 834 osób (pow. 19 r.ż)
- w roku 2018: 89 osób (do 19 r.ż), 798 osób (pow. 19 r.ż)

GUS rocznie rejestruje kilka zgonów związanych z używaniem narkotyków: w roku 2016 były to 4 zgony, w roku 2017 - 9 zgonów.

III. Ewaluacja Programu – ocena działań i rekomendacje

W roku 2019 eksperci zewnętrzni: Piotr Długosz, Mariusz Dziegłowski, Jadwiga Mazur z BD Center/Pracowni Badań Społecznych Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, przeprowadzili ewaluację działań Miasta w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie realizowanych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Szczegółowa analiza danych uzyskanych w badaniach ewaluacyjnych pozwoliła ekspertom ocenić działania Miasta Łodzi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie realizowanych w latach 2016-2018:

- Wyniki ewaluacji wskazują, iż Program zapewnia realizację niemal wszystkich zaplanowanych celów.
- Podział zasobów finansowych dokonany w ramach Programu zapewnia osiągnięcie założeń, a sposób realizacji zadań - uzyskanie zakładanych rezultatów.
- Stopień realizacji działań profilaktycznych dotyczący upowszechniania i utrwalania w wybranych grupach mieszkańców postaw abstynenckich wobec używania substancji o działaniu narkotycznym uznano za wysoki, a skuteczność programu w tym obszarze za znaczną.
- Znaczący jest udział organizacji pozarządowych oraz miejskich instytucji kultury w realizacji bardzo różnorodnych działań profilaktycznych.
- Właściwe jest dostosowanie działań w zakresie profilaktyki wskazującej do potrzeb grupy docelowej.
- Osoby używające narkotyków i ich rodziny są bardziej skłonne do uczestnictwa w długotrwałej i wymagającej dyscypliny terapii (indywidualnej, grupowej) niż osoby używające alkoholu. Częściej podejmują próbę rozwiązywania dysfunkcji życia rodzinnego niż osoby z problemem alkoholowym.
- Podmioty realizujące MPPN prowadziły zróżnicowane formy usług terapeutycznych, niemniej jednak zaobserwowano ograniczoną dostępność do poradnictwa dla osób uzależnionych.

Rekomendacje:

- Zwiększenie liczby organizowanych inicjatyw edukacyjnych i kampanii społecznych.
- Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodzieży szkolnej zgodnie z ich oczekiwaniami tzn. w formie interaktywnej oraz przez doświadczonych specjalistów.
- Położenie nacisku na działania profilaktyczne mające charakter długotrwały, cykliczny i ciągły.
- Konieczność dokonywania bieżącej diagnozy problemów zachowań ryzykownych pozwalającej realistycznie zaplanować działania profilaktyczne i alokację środków na takie działania.
- Istotna jest rzetelna edukacja dotycząca skutków używania marihuany niebagatelizująca konsekwencji.

- Wskazane jest, by w działaniach profilaktycznych wykorzystywać założenia profilaktyki pozytywnej (rekomendowanej w Polsce przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w Warszawie), skupiającej się na promowaniu i wspieraniu pozytywnego zaangażowania społecznego oraz konstruktywnych i prorozwojowych aktywności młodych ludzi.
- Przynajmniej częściowe, przeniesienie koncentracji działań profilaktycznych na grupę młodzieży młodszej, co pozwoli wyprzedzić poważniejsze zachowania ryzykowne w starszej grupie wiekowej.
- Należy w działaniach profilaktycznych uwzględnić specyfikę problemu zaangażowania dziewcząt w zachowania ryzykowne. Angażują się one coraz częściej w wiele zachowań ryzykownych, przypisywanych kiedyś głównie chłopcom.

IV. Zasoby Miasta Łodzi do działań profilaktycznych i naprawczych

1. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Zakres kompetencji Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych pozwala na organizację terapii osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, a także członków ich rodzin, w formie zajęć indywidualnych, grupowych oraz terapii rodzinnej, organizację porad diagnostycznych i terapeutycznych oraz sesji edukacyjno-motywacyjnych.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi

W ramach swoich kompetencji Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi posiada możliwości organizowania i prowadzenia ośrodków rehabilitacyjno-readaptacyjnych (hosteli) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancji psychoaktywnych, które ukończyły program terapeutyczny, jak również realizacji programów reintegracji społecznej i zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających substancji psychoaktywnych po zakończeniu programu terapeutycznego.

3. Wydział Edukacji

Zakres kompetencji Wydziału Edukacji pozwala na adresowanie działań do dzieci i młodzieży szkolnej poprzez organizację zajęć dodatkowych zgodnie z założeniami profilaktyki uniwersalnej, prowadzenie imprez promujących zdrowie i podnoszących umiejętności wychowawcze rodziców i nauczycieli oraz promujących metody nowoczesnego przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym.

4. Wydział Sportu

W ramach swoich kompetencji Wydział Sportu może organizować różnego rodzaju zajęcia sportowe, promujące aktywny sposób spędzania czasu, bez alkoholu czy narkotyków, włączając w nie elementy edukacyjne w zakresie profilaktyki uzależnień.

5. Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. R. Chylińskiego w Łodzi

Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej im. bł. Rafała Chylińskiego w Łodzi posiada kompetencje do udzielania świadczeń zdrowotnych osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom, takich jak: porady diagnostyczne, terapeutyczne, sesje psychoterapii indywidualnej, grupowej i rodzinnej. Może realizować zajęcia w ramach profilaktyki uniwersalnej dla młodzieży szkolnej oraz programy wczesnej interwencji w formie warsztatów o charakterze edukacyjno-motywacyjnym, a także działania pozamedyczne: porady prawne i socjalne dla osób uzależnionych znajdujących się w trudnej sytuacji ze względu na brak pracy lub środków do życia.

6. Organizacje pozarządowe

Organizacje pozarządowe są cennym zasobem przy realizacji działań w zakresie profilaktyki uzależnień, jak również niwelowania negatywnych skutków tych zjawisk, zwłaszcza skutków społecznych. Organizacje prowadzą np. terapię osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin, ośrodki rehabilitacyjno-readaptacyjne dla osób uzależnionych, centrum integracji społecznej czy zajęcia dla dzieci i młodzieży w ramach profilaktyki uniwersalnej.

V. Podstawy prawne Programu

Obowiązek uchwalenia Programu wynika z art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818).

Przy realizacji zadań zawartych w Programie zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 852, 1655 i 1818);
- 2) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2019 r. poz. 688, 1570 i 2020);
- 3) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815);
- 4) ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 511, 1571 i 1815);
- 5) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 i 2219 oraz z 2019 r. poz. 492, 730, 959, 1655 i 2020);
- 6) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1690);
- 7) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 oraz z 2019 r. poz. 447);
- 8) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020 (Dz. U. poz. 1492);
- 9) uchwała Nr LIX/1255/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 marca 2013 roku w sprawie przyjęcia „Polityki zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+”;
- 10) uchwała Nr XXIV/570/16 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 3 lutego 2016 r. w sprawie przyjęcia „Polityki Społecznej 2020+ dla Miasta Łodzi - Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych”.

VI. Cele programu

Cel I.	Upowszechnienie i utrwalenie w wybranych grupach mieszkańców Łodzi postaw abstynenckich wobec używania substancji o działaniu narkotycznym, z dostosowaniem do specyfiki adresatów.
Cel II.	Minimalizacja dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych używaniem narkotyków.
Cel III.	Redukcja szkód zdrowotnych spowodowanych używaniem narkotyków u osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.
Cel IV.	Poprawa jakości działań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

VII. Działania i ilościowe wskaźniki ich realizacji

Cel 1. Upowszechnienie i utrwalenie w wybranych grupach mieszkańców łodzi postaw abstynenckich wobec używania substancji o działaniu narkotycznym, z dostosowaniem do specyfiki adresatów		
Działania	Ilościowe wskaźniki realizacji działań	Koordynator/Realizator
1. Realizacja w łódzkich szkołach oraz innych placówkach oświatowych zajęć i programów profilaktyki narkotykowej, w tym nakierowanych na kształtowanie i wzmacnianie czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi zgodnie z filozofią profilaktyki pozytywnej.	Liczba programów i działań realizowanych w szkołach i innych placówkach oświatowych. Liczba szkół i placówek oświatowych realizujących programy i działania. Liczba (szacunkowa) odbiorców objętych oddziaływaniem programów i działań.	Wydział Edukacji/placówki oświatowo-wychowawcze
2. Wspieranie inicjatyw promujących zdrowy styl życia wolny od narkotyków, w tym także prowadzenie działań profilaktycznych o charakterze sportowym i kulturalnym kierowanych do ogółu dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego jako alternatywa dla podejmowania zachowań ryzykownych (profilaktyka uniwersalna).	Liczba programów i działań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Liczba organizacji pozarządowych realizujących programy i działania. Liczba (szacunkowa) odbiorców objętych oddziaływaniem programów i działań.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe Wydział Sportu/kluby sportowe

<p>3. Prowadzenie zajęć opiekuńczych, edukacyjnych i rozwojowych oraz organizowanie różnorodnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży z grupy zwiększonego ryzyka w ramach profilaktyki selektywnej.</p>	<p>Liczba programów i działań realizowanych przez organizacje pozarządowe. Liczba organizacji pozarządowych realizujących programy i działania. Liczba odbiorców objętych oddziaływaniem.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe</p>
<p>4. Edukacja rodziców i opiekunów w zakresie szybkiej identyfikacji problemów związanych z używaniem substancji o działaniu narkotycznym przez dziecko oraz na temat oferty pomocowej skierowanej do rodzin z dziećmi przejawiającymi problemy narkotykowe.</p>	<p>Liczba inicjatyw edukacyjnych (kursów szkoleń, materiałów online, materiałów drukowanych) skierowanych do przedstawicieli grup docelowych.</p>	<p>Wydział Edukacji/placówki oświatowo-wychowawcze</p>
<p>5. Prowadzenie działań edukacyjnych i socjoterapeutycznych dla młodzieży eksperymentującej i problemowo używającej narkotyków, w tym również tzw. „dopalaczy” w ramach profilaktyki wskazującej.</p>	<p>Liczba działań profilaktycznych skierowanych do grup docelowych. Liczba (szacunkowa) przedstawicieli grup docelowych uczestniczących w działaniach profilaktycznych.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe</p>
<p>6. Podnoszenie świadomości społecznej na temat substancji psychoaktywnych i skutków zdrowotnych zachowań ryzykownych.</p>	<p>Liczba działań – szkoleń, badań, materiałów edukacyjnych drukowanych i online, konferencji, audycji, artykułów. Liczba osób uczestniczących w różnych formach edukacyjnych dotyczących wczesnej diagnozy problemów narkotykowych oraz oferty</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych</p>

	pomocowej. Liczba osób, które skorzystały z badań w kierunku wykrycia wirusa HCV/liczba wyników dodatnich.	
Cel II. Minimalizacja dysfunkcji życia rodzinnego i społecznego, wywołanych używaniem narkotyków		
Działania 1. Organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa (prawnego, psychospołecznego oraz medycznego, socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, rodzinnego), a także usług terapeutycznych oraz grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem. 2. Prowadzenie działań opartych o metodykę streetworkingu i partyworkingu w środowiskach podwyższonego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem narkotyków.	Ilościowe wskaźniki realizacji działań Liczba placówek prowadzących specjalistyczne poradnictwo. Liczba udzielonych porad (w podziale na ich typy). Liczba placówek prowadzących usługi terapeutyczne dla rodzin z problemem narkotykowym. Liczba osób korzystających z terapii. Liczba profesjonalistów pracujących metodami streetworkingu i partyworkingu w środowiskach ryzyka związanego z używaniem narkotyków. Liczba osób objętych profesjonalną opieką streetworkerów/partyworkerów.	Koordynator/Realizator Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej/organizacje pozarządowe Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

<p>3. Aktywizacja zawodowa i reintegracja społeczna osób z problemem narkotykowym poprzez działania mające na celu pomoc w znalezieniu pracy oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia (po zakończonej terapii).</p> <p>4. Prowadzenie działań resocjalizacyjnych i opiekuńczych wobec osób z problemem narkotykowym (hostel).</p>	<p>Liczba placówek/podmiotów prowadzących aktywizację zawodową i reintegrację społeczną dla osób z problemem narkotykowym.</p> <p>Liczba osób z problemem narkotykowym objętych programami reintegracji społecznej i aktywizacji zawodowej.</p> <p>Liczba osób podejmujących zatrudnienie dzięki programom aktywizacji zawodowej.</p> <p>Liczba osób objętych działaniami resocjalizacyjno-opiekuńczymi.</p>	<p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/organizacje pozarządowe</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/organizacje pozarządowe</p>
<p>Cel III. Redukcja szkód zdrowotnych spowodowanych używaniem narkotyków u osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem</p>		
<p>Działania</p>	<p>Ilościowe wskaźniki realizacji działań</p>	<p>Koordynator/Realizator</p>
<p>1. Zwiększenie dostępności i skuteczności zróżnicowanych form profesjonalnej terapii uzależnień dla osób z problemem narkotykowym.</p>	<p>Liczba placówek prowadzących usługi terapeutyczne dla osób z problemem narkotykowym (w podziale na typy placówek i typy terapii).</p> <p>Liczba osób z problemem narkotykowym korzystających z profesjonalnej terapii.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej/organizacje pozarządowe</p>
<p>2. Organizowanie i prowadzenie działalności w zakresie interwencji kryzysowej dla osób z problemem narkotykowym.</p>	<p>Liczba placówek/instytucji prowadzących interwencję kryzysową wobec osób z problemem narkotykowym.</p> <p>Liczba osób objętych interwencją kryzysową.</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/Miejskie Centrum Terapii i Profilaktyki Zdrowotnej</p>
<p>3. Organizowanie i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa</p>	<p>Liczba placówek prowadzących specjalistyczne poradnictwo dla osób z problemem</p>	<p>Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje</p>

(m.in.: medycznego, psychologicznego, psychospołecznego, pedagogicznego, rodzinnego, prawnego, socjalnego) dla osób uzależnionych od narkotyków i zagrożonych uzależnieniem.	narkotykowym (w podziale na typy poradnictwa). Liczba osób z problemem narkotykowym korzystających z poradnictwa. Liczba udzielonych porad (w podziale na typy poradnictwa).	pozarządowe
4. Prowadzenie grup wsparcia utrwalających efekty terapii (w ramach oddziaływań rehabilitacyjnych) dla osób uzależnionych od narkotyków.	Liczba aktywnych grup wsparcia. Liczba osób korzystających z pomocy grup wsparcia.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych/organizacje pozarządowe
Cel IV. Poprawa jakości działań w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii		
Działania		
1. Monitorowanie i ewaluacja działań realizowanych w ramach programu.	Liczba monitorowanych/wizytowanych placówek/organizacji/programów pod kątem ich jakości.	Koordynator/Realizator Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Wydział Edukacji Wydział Sportu
2. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób profesjonalnie związanych z profilaktyką i terapią uzależnień.	Liczba profesjonalistów korzystających ze wsparcia w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych. Liczba wydarzeń edukacyjnych (kursów, szkoleń, konferencji itp.).	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

*określenie realizatora „organizacje pozarządowe” dotyczy także podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

VIII. Finansowanie programu

Zgodnie z art. 18² pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnych Programów, o których jest mowa w art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii - i nie mogą być przeznaczone na inne cele”.

IX. Literatura / cytowane źródła

1. Projekt badawczy p.n. „Oszacowanie kosztów społecznych używania narkotyków w Polsce w 2015 roku” Prof. zw. dr hab. Zofia Mielecka-Kubień.
2. Publikacja „Nowe substancje psychoaktywne w Europie - skala zjawiska i przeciwdziałanie” Artur Malczewski, Michał Kidawa, Warszawa 2018.
3. Ogólnopolskie Stowarzyszenie „RoPSAN” Rodzice Przeciwko Sprzedaży Alkoholu Nieletnim – Raport z badań pn. „Rozpowszechnienie picia alkoholu, używania narkotyków oraz przemocy w rodzinie i związane z tym problemy społeczne wśród mieszkańców Łodzi”, 2018.
4. Działania Miasta Łodzi w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie - Raport z ewaluacji zewnętrznej Programów Profilaktycznych Piotr Długosz, Mariusz Dziągiewski, Jadwiga Mazur BD Center/Pracownia Badań Społecznych, Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, na zlecenie Urzędu Miasta, wrzesień 2019 r.
5. Raport z badań „Picie alkoholu i używanie narkotyków przez młodzież szkolną na terenie Łodzi” Pracownia Badawczo-Psychologiczna „MIRABO” w Warszawie, na zlecenie Urzędu Miasta Łodzi, wrzesień 2019 r.

